ग्रामपंचायत नावझे
ता. जि. पालघर
स्थापना - 1967

ग्रामपंचायत नावझे

ता. जि. पालघर

मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायत राज अभियान 2025-26

प्लास्टिक संकलन केंद्र

"प्लास्टिकमुक्त गावाकडे नावझेची वाटचाल"
"प्लास्टिक कमी करूया – पर्यावरण वाचवूया"

www.gpnavaze.in

प्लास्टिक संकलन केंद्र

“प्लास्टिकमुक्त गावाकडे नावझेची वाटचाल”
“प्लास्टिक कमी करूया – पर्यावरण वाचवूया”

ग्रामपंचायत नावझेचा पर्यावरण संवर्धनाचा उपक्रम

गावामध्ये निर्माण होणाऱ्या प्लास्टिक कचऱ्याचे संकलन, वर्गीकरण, साठवण आणि पुनर्वापरासाठी योग्य ठिकाणी पाठविणे या प्रक्रियेला प्रोत्साहन देऊन स्वच्छ व पर्यावरणपूरक गाव निर्माण करण्याचा प्रयत्न करण्यात येत आहे.

आमचा संकल्प

स्वच्छ गाव • प्लास्टिकमुक्त परिसर • जबाबदार नागरिक • शाश्वत कचरा व्यवस्थापन

प्लास्टिक कचरा : एक गंभीर पर्यावरणीय आव्हान

आजच्या दैनंदिन जीवनात प्लास्टिकचा वापर मोठ्या प्रमाणात होतो. पिशव्या, बाटल्या, पॅकेजिंग साहित्य, खाद्यपदार्थांचे वेष्टन आणि विविध वापराच्या वस्तूंमधून प्लास्टिक कचरा निर्माण होतो.

प्लास्टिकचे योग्य संकलन आणि व्यवस्थापन न झाल्यास ते रस्ते, नाले, मोकळ्या जागा, जलस्रोत आणि नैसर्गिक परिसरात साचू शकते.

यामुळे गावाच्या स्वच्छतेवर तसेच पर्यावरणावर विपरीत परिणाम होऊ शकतो.

प्लास्टिक कचऱ्यामुळे निर्माण होणाऱ्या समस्या

- परिसरात अस्वच्छता निर्माण होणे
- नाले व पाण्याच्या प्रवाहात अडथळे निर्माण होणे
- जलस्रोतांमध्ये प्लास्टिक पोहोचण्याचा धोका
- मातीच्या गुणवत्तेवर परिणाम होण्याची शक्यता
- पशुधन व इतर प्राण्यांना धोका
- नैसर्गिक परिसंस्थेवर परिणाम
- प्लास्टिक जाळल्यास धूर व प्रदूषण निर्माण होणे

प्लास्टिक कचरा संकलन व पुनर्वापर उपक्रम

ग्रामपंचायत नावझेमार्फत प्रत्येक घरातील प्लास्टिक कचरा वेगळा संकलित करण्यासाठी नागरिकांना कॅरीबॅगचे वाटप करण्यात आले आहे. प्रत्येक आळीत छोटे प्लास्टिक संकलन केंद्र उभारण्यात आले असून, घंटागाडीमार्फत घराघरातून दररोज प्लास्टिक कचरा संकलित केला जातो.

संकलित प्लास्टिकचे प्रकारानुसार वर्गीकरण करून हायड्रॉलिक बेलिंग प्रेस मशीनद्वारे गठ्ठे (बेल्स) तयार केले जातात. हे गठ्ठे पुनर्वापर व रीसायकलसाठी द शक्ती प्लास्टिक इंडस्ट्रीज कंपनीकडे पाठविण्यात येतात.

या उपक्रमामुळे नावझे गावातील प्लास्टिक कचरा रस्ते, नाले व सार्वजनिक ठिकाणी पडून राहण्याचे प्रमाण कमी झाले असून, स्वच्छता व पर्यावरण संवर्धनाला चालना मिळत आहे. विशेष म्हणजे, रीसायकलसाठी पाठविण्यात आलेल्या प्लास्टिकच्या बदल्यात संबंधित कंपनीकडून ग्रामपंचायत नावझेला डस्टबिन, बेंचेस व इतर शोभेच्या वस्तू मोफत दिल्या जातात.

प्लास्टिक संकलन व रीसायकलची गरज

प्लास्टिक कचऱ्याची समस्या केवळ कचरा गोळा करण्यापुरती मर्यादित नाही. त्यासाठी संपूर्ण कचरा व्यवस्थापन साखळी निर्माण करणे आवश्यक आहे.

🎯 या उपक्रमाची प्रमुख उद्दिष्टे

१. प्लास्टिक कचरा संकलित करणे
गावातील विविध भागात निर्माण होणारा प्लास्टिक कचरा एकत्रित करणे.

२. कचऱ्याचे वर्गीकरण करणे
प्लास्टिक आणि इतर कचरा वेगळा करणे.

३. पुनर्वापराला चालना देणे
पुनर्वापर करता येणारे प्लास्टिक योग्य पुनर्वापर प्रक्रियेसाठी पाठविणे.

४. परिसर स्वच्छ ठेवणे
मोकळ्या जागा, रस्ते आणि सार्वजनिक परिसरात प्लास्टिक साचू न देणे.

५. नागरिकांमध्ये जनजागृती करणे
प्लास्टिकचा वापर कमी करण्याबाबत नागरिकांना प्रोत्साहित करणे.

६. शाश्वत कचरा व्यवस्थापन
कचऱ्याकडे समस्या म्हणून न पाहता त्यातील पुनर्वापरयोग्य घटकांचा योग्य उपयोग करणे.

प्लास्टिकपासून पुनर्वापरापर्यंत

ग्रामपंचायत स्तरावर प्लास्टिक कचऱ्याचे व्यवस्थापन करताना संकलनापासून पुनर्वापरापर्यंत प्रत्येक टप्पा महत्त्वाचा असतो.

🏠 १. घरातून कचरा वेगळा करणे

नागरिकांनी घरातील **ओला आणि सुका कचरा** वेगळा ठेवणे आवश्यक आहे. प्लास्टिकसारखा पुनर्वापरयोग्य सुका कचरा इतर कचऱ्यापासून वेगळा ठेवला जातो.

⬇️

🚛 २. प्लास्टिक कचरा संकलन

गावातील घरांमधून किंवा निर्धारित संकलन केंद्रांमधून प्लास्टिक कचरा गोळा केला जातो.

⬇️

♻️ ३. वर्गीकरण

गोळा केलेल्या कचऱ्यातील विविध प्रकारचे प्लास्टिक वेगळे केले जाते.

⬇️

📦 ४. साठवण

वर्गीकृत प्लास्टिक सुरक्षित आणि योग्य ठिकाणी साठवले जाते.

⬇️

♻️ ५. पुनर्वापरासाठी पाठविणे

पुनर्वापरयोग्य प्लास्टिक अधिकृत/अधिकृतरीत्या जोडलेल्या पुनर्वापर प्रक्रियेकडे पाठविले जाते.

⬇️

🌱 ६. पर्यावरण संवर्धन

प्लास्टिक कचरा योग्य व्यवस्थापनाच्या प्रवाहात गेल्यामुळे परिसर स्वच्छ ठेवण्यास मदत होते.

प्लास्टिक संकलन व रीसायकल : एक दृष्टिक्षेप

- **प्रकल्पाचे नाव :** प्लास्टिक संकलन व रीसायकल
- **ठिकाण :** प्लास्टिक संकलन केंद्र नावझे
- **प्रकल्पाचा उद्देश :** प्लास्टिक कचऱ्याचे योग्य व्यवस्थापन
- **पुनर्वापरासाठी पाठविलेले प्लास्टिक :** 520 kg
- **लाभार्थी / सहभागी नागरिक :** ग्रामपंचायत नावझे
- **प्रकल्पाची सुरुवात :** 2025 - 26
- **प्रकल्प खर्च :** 625000
- **आर्थिक सहाय्य :** ग्रामपंचायत नावझे व NGO